

עת"א 12483/09/18 - ראמי שוויקי נגד מדינת ישראל - הממונה על עבודות שירות

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
בפני כב' השופט משה סובל

עת"א 12483-09-18

העותר

ראמי שוויקי

ע"י ב"כ עו"ד רמי עותמאן

נגד

המשיבה

מדינת ישראל - הממונה על עבודות שירות
ע"י פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

פסק דין

העותר מרצה מאז יום 3.7.18 עונש של שישה חודשי מאסר בעבודות שירות, אשר הוטלו עליו בגזר דין של בית משפט השלום בירושלים מיום 23.5.18. ביום 6.9.18 הגיש העותר עתירת אסיר לפי סעיף 62א לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב-1971, נגד סירובו של הממונה על עבודות שירות לאפשר לו לצאת מהארץ בין התאריכים 21.9.18 עד 24.9.18 למטרת עבודה.

אף כי שאלת סמכותו של בית משפט זה להיזקק לעתירה אינה נקייה מספק (ראו החלטתי מיום 6.9.18 והודעת העותר מיום 12.9.18), מאחר שהמדינה לא הספיקה לגבש עמדה בסוגיה זו עד לדיון שהתקיים היום (כאמור בעמ' 1 לפרוטוקול), לא ראיתי לסלק את העתירה בשל חוסר סמכות.

לעומת זאת, התברר כי יש מקום לסלק את העתירה על הסף מטעם אחר אותו העלתה המדינה בדיון היום. חרף הנתען בסעיף 3 לעתירה כי "העורר, באמצעות הח"מ, פנה אל הממונה על עבודות שירות לאפשר לו לצאת מהארץ בין התאריכים 21.09-24.09.18 למטרת עבודה. אולם, נמסר למשרד הח"מ כי לא ניתן לקבל אישור", בדיון היום טען ב"כ העותר כי העותר הוא זה שהגיש בעצמו לממונה בקשה בכתב להתרת יציאתו מהארץ, בהתאם לנוהל החל בנדון, ומטעם זה לא נשמר ברשות ב"כ העותר העתק מהבקשה (עמ' 2 שו' 1-5 לפרוטוקול). זאת ועוד, כעולה מתצהיר סגן גונדר אטלי אורנה, רכזת עבודות שירות במחוז דרום, שהוגש היום לבית המשפט בהתאם להחלטתי בדיון שהתקיים קודם לכן היום, גם לאחר בדיקה יסודית שנערכה במשרדי הממונה לא נמצאה כל בקשה כתובה מאת העותר להתרת יציאתו מהארץ. נמצא כי העתירה הוגשה ללא פניה מוקדמת של העותר אל הממונה, באופן הדורש את סילוקה על הסף מחמת אי-מיצוי הליכים בפני הרשות המינהלית (בג"ץ 9449/16 פלוני נ' ועדת מאוימים (12.12.16); בג"ץ 3339/16 אשכנזי נ' עיריית חיפה (22.8.16); בג"ץ 7266/17 חסיני נ' שירות הבטחון הכללי (22.10.17)). לעניין זה אין די בהשמעת טענת ב"כ העותר כי העותר הגיש בקשה בכתב על גבי הטופס הנדרש, שכן היה על העותר להציג את המסמך, אם אכן הוגש על ידו. כפי שנאמר, לדוגמא, בבג"ץ 5139/17 פלוני נ' משרד הפנים טבריה (31.7.17): "עותק של פניה כאמור לא צורף לעתירה או הומצא לבית משפט זה עד למועד שנקבע לכך, ואין די בטענה בעלמא בדבר פנייה לגורם כזה או אחר. בנסיבות אלו, בית משפט זה לא יידרש לעתירה קודם למיצוי ההליכים". מחדל זה מוביל

לסילוק העתירה על הסף לאור "כלל היסוד לפיו בית המשפט ימנע מהפעלת ביקורתו טרם שניתנה לרשות הזדמנות נאותה לבחון את טענות העותר ולהפעיל סמכותה. לשם כך, טרם פניית העותר לבית המשפט עליו לפנות מבעוד מועד אל הרשות המינהלית ולהציג טענותיו באשר להחלטה הקונקרטית הנתקפת או באשר לסמכות אשר הרשות נדרשת להפעילה, ולאפשר לרשות שהות סבירה לשקול את הבקשה" (בג"ץ 2889/16 עמותת "צדק פיננסי" נ' המפקחת על הבנקים (14.4.16)).

בהקשר הנוכחי, קובע סעיף 5.1 לנוהל 3-1008 "מניעת יציאה מהארץ לעובדי שירות - רישום בביקורת הגבולות" של שירות בתי הסוהר, כי "עובד שירות המבקש לצאת מן הארץ יגיש בקשה בכתב ויצרף אסמכתאות מקוריות 14 יום לפני המועד המבוקש ליציאה מהארץ... המלצת המפקח באמצעות הרכז בתוספת חו"ד עדכנית על תפקודו תוגש לממונה הארצי לאישור". מדובר אפוא בתהליך רב-שלבי במסגרתו הבקשה הכתובה נבחנת תחילה על ידי המפקח הישיר על עובד השירות, ולאחר מכן מועברת לממונה הארצי על עבודות השירות באמצעות הרכז המחוזי, בצירוף חוות דעת עדכנית באשר לתפקוד העובד. על מנת לאפשר את כל שלבי הבדיקה הללו, דורש הנוהל שהבקשה תוגש 14 יום לפחות לפני המועד בו מתבקשת היציאה מהארץ. העותר לא פעל כך, לא הגיש בקשה בכתב, וכעת - ימים ספורים לפני המועד בו מבקש הוא לצאת לחו"ל - טוען כי יש להיעתר לבקשתו אף שאין ברשותו כל תיעוד לגבי הגשתה, לא כל שכן במועד הנדרש. במצב דברים זה יש לדחות את העתירה, ואין די בטענת ב"כ העותר (אותה גיבה בתצהיר מזכירת משרדו מהיום) כי הן ביום 6.9.18 והן היום נמסר בעל-פה בשיחת טלפון ממשרד הממונה כי לאחר התייעצות עם היועצת המשפטית מסרב הממונה לבקשה.

העתירה נדחת אפוא.

המזכירות תשלח את פסק הדין לב"כ הצדדים.

ניתן היום, ח' תשרי תשע"ט, 17 ספטמבר 2018, בהעדר הצדדים.